

«Hoe kan ik stemmen?» Kleurplaten

Verkiezingsinformatie in beeld

De «Hoe kan ik stemmen?» Kleurplaten zijn tot stand gekomen uit een challenge vanuit de Ministeries van BZK en VWS, in partnerschap met Prodemos en STRAS, en ontworpen door Mariska Lamiaud van Nojoke Studio.

Handleiding voor naasten, begeleiders en overige gesprekspartners

Deze kleurplaten zijn ontworpen als basis voor gesprekken rondom de aanstaande Provinciale Statenverkiezingen in maart 2023. De illustraties kunnen je helpen de verschillende elementen van de verkiezingen uit te leggen. Het doel van deze kleurplaten is om, op een laagdrempelige manier, eventuele vragen van laaggeletterde kiezers en kiezers met een (licht) verstandelijke beperking te beantwoorden. Daarmee kun je ze het vertrouwen geven om tijdens de komende verkiezingen te gaan stemmen. Iedereen heeft het recht om te stemmen en dat moeten we aanmoedigen!

De titels van de kleurplaten zijn geschreven met holle blokletters die ingekleurd kunnen worden. Begin hiermee, zodat het thema van de kleurplaat meteen duidelijk is. Let op: de titels staan niet altijd bovenaan de illustratie.

1

De verkiezingsdag

Op deze kleurplaat zijn de verschillende stappen van de verkiezingsdag te zien. Dit jaar gaat het stemmen weer zoals gewoonlijk, het is niet meer verplicht een mondkapje te dragen. Je kunt op 15 maart tussen 7:30 uur en 21:00 uur gaan stemmen. Aan het einde van de dag worden de stemmen geteld. Dat duurt soms best lang. Meestal weten ze pas de volgende dag wat de uitslag is. 20 maart is de officiële verkiezingsuitslag bekend.

Hou tijdens het gesprek in gedachte dat je tijdens deze verkiezingen twee keer mag stemmen: voor de provincie en de waterschappen.

Leg goed uit dat het verplicht is om de stempas en een identiteitsbewijs mee te nemen. Heeft de geïnteresseerde klachten die bij het coronavirus passen? Dan moet hij of zij thuis blijven, zich laten testen en een andere kiezer machtigen om te gaan stemmen. Leg de nadruk ook op het feit dat stemmers het stembiljet goed dicht moeten vouwen voordat ze het in de stembus doen.

Vragen om het gesprek op gang te brengen:

- ▶ Kan je de verschillende stappen benoemen?
- ▶ Heb je vragen over een bepaalde stap of is iets niet duidelijk?

2 Welke partij?

Het doel van deze kleurplaat is om te helpen bij de vraag “Op welke partij ga ik stemmen?”. Leg als eerste uit wat een partij is, namelijk een groep mensen met dezelfde politieke ideeën. De mensen in de Provinciale Staten zijn ook deel van een politieke partij. Vanuit elke partij die genoeg stemmen heeft gekregen, zit er een aantal mannen en vrouwen in de Provinciale Staten. Maak het ook duidelijk dat er in het echt meer dan twee partijen zijn.

Stemjijook.nl is een website waar informatie in simpele woorden verteld wordt over alle verschillende partijen en hun programma's. Daar kun je naar verwijzen. Je kunt ook de geïnteresseerde aanmoedigen om met familie, vrienden of burens in gesprek te gaan of om een stembiljet in te vullen zoals www.stemwijzer.nl. Ook kan het helpen om bijvoorbeeld naar de regionale radio te luisteren.

Bij deze kleurplaat kun je de nadruk leggen op het feit dat het belangrijk is om voor een partij te kiezen die dezelfde mening deelt over onderwerpen die voor de geïnteresseerde belangrijk zijn. Geef een concreet voorbeeld, zoals natuur of het openbaar vervoer. Maak duidelijk dat de geïnteresseerde helemaal zelf mag bepalen op wie hij of zij wil stemmen. En dat dit dus ook een andere keuze mag zijn dan de keuze die zijn of haar familie of vrienden maken. Het is zijn of haar eigen stem.

Vragen om het gesprek op gang te brengen:

- ▶ Waar denk je dat de man op de kleurplaat moeite mee heeft?
- ▶ Zie je het verschil tussen de twee partijen?
(meer ruimte voor boeren / meer aandacht voor natuur)
- ▶ Begrijp je waar je informatie kan vinden over de partijen?
- ▶ Welke partijen ken jij al?

3 In het stembiljet

Het doel van deze kleurplaat is om een eerste inzicht te geven in hoe stembiljetten eruit zien. Leg uit dat stemmers in hun eentje het stembiljet in moeten gaan. Als het echt nodig is, in verband met een lichamelijke beperking, kan een stembureaulid komen helpen buiten het stembiljet. Voordat je het stembiljet in gaat, kun je altijd aan een stembureau lid om uitleg vragen. In het stembiljet breng je alleen je stem uit.

Vertel ook dat het stembiljet heel erg groot is, zodat de geïnteresseerde daar niet van schrikt wanneer hij of zij het ontvangt. De namen van de kandidaten staan klein geschreven, dus maak ze erop attent dat ze hun leesbril niet vergeten als ze die nodig hebben! Het is ook goed om van te voren te weten op wie je wilt stemmen; dan hoef je in het stemhokje niet zo lang te zoeken. Hoewel er meerdere kandidaten per politieke partij zijn, stemmen we op één persoon! Leg goed uit dat er maar één rondje gekleurd mag worden.

Let op: is het potlood op de kleurplaat niet rood gekleurd? Of is er meer dan één rondje gekleurd? Leg dan opnieuw uit hoe het stembiljet ingevuld moet worden.

Vragen om het gesprek op gang te brengen:

- ▶ Heb je al nagedacht over op welke partij je wilt stemmen?
- ▶ Snap je wat je in het stemhokje moet doen?
- ▶ Kan je me vertellen hoe je het stembiljet moet invullen?

4 De Stempas

Deze kleurplaat laat zien hoe en wanneer je je stempas ontvangt en welke informatie erop staat. Het is belangrijk om te zeggen dat er gestemd moet worden in de gemeente waarin je ingeschreven staat en dat een stempas persoonlijk is. Vermeld ook nog eens dat het heel belangrijk is om de stempas mee te nemen. Zonder stempas kun je niet stemmen.

Je kunt indien nodig ook vertellen dat het mogelijk is om iemand te machtigen om te gaan stemmen. Om te weten hoe dat moet, kun je terecht op www.elkestemt.nl. Stempas kwijt? Een nieuwe stempas aanvragen kan tot vrijdag 10 maart 2023 om 17.00 uur. Ga hiervoor naar het gemeentehuis. Dit wordt niet op de kleurplaat weergegeven.

Leg ook uit dat je deze keer niet één, maar twee stempassen ontvangt. We mogen namelijk stemmen voor de provincie én voor de waterschappen.

Wil je weten waar er gestemd kan worden? Kijk dan op de site van de gemeente of kijk vanaf eind februari op www.waarismijnstemlokaal.nl.

Vragen om het gesprek op gang te brengen:

- ▶ Wat moet je nog meer meenemen naast de stempas(sen)?
- ▶ Wil je dat we samen zoeken naar het dichtstbijzijnde stembureau?

5 De Verkiezingen

Deze kleurplaat laat zien hoe de verkiezingen verlopen. Dit wordt op chronologische volgorde van boven naar beneden weergegeven. Deze illustratie is een samenvatting van de andere kleurplaten en kan daarom worden gezien als een checklist.

Dit zijn de verschillende elementen die op de kleurplaat getekend zijn:

- Wat je mee moet nemen om te kunnen stemmen
(stempas, identiteitsbewijs)
- Een campagnebord met posters van politieke partijen
- Kandidaten voor de Provinciale Statenverkiezingen
- Een stembureau
- Het stembiljet

Als iemand voor zowel de Provinciale Staten wilt stemmen als voor de waterschappen, leg dan uit dat je beide stempassen mee moet nemen naar het stembureau. Je krijgt dan 2 stembiljetten om in te vullen. Deze moet je beide in een andere stembus stoppen.

Vragen om het gesprek op gang te brengen:

- ▶ Welke stappen/elementen herken je?
- ▶ Ben je voorbereid op... ?
- ▶ Wil je voor zowel de provincie als voor het waterschap stemmen?